

Š i f r a k a n d i d a t a :
A j e l ö l t k ó d s z á m a :

Državni izpitni center

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK
TAVASZI VIZSGAIDŐSZAK

GEOGRAFIJA FÖLDRAJZ

≡ Izpitna pola 2 ≡
2. feladatlap

Obča geografija – Geografija Slovenije in Madžarske
Általános földrajz – Szlovénia és Magyarország földrajza

Torek, 9. junij 2015 / 90 minut
2015. június 9., kedd / 90 perc

Dovoljeno gradivo in pripomočki: Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik. Kandidat dobi ocenjevalni obrazec.

Izpitni poli je priložena barvna priloga.

Engedélyezett segédeszközök: a jelölt töltőtollat vagy golyóstollat hoz magával. A jelölt egy értékelőlapot is kap.

A feladatlap egy színes mellékletet is tartalmaz.

SPLOŠNA MATURA
ÁLTALÁNOS ÉRETTSÉGI VIZSGA

Navodila kandidatu so na naslednji strani.
A jelöltnak szóló útmutató a következő oldalon olvasható.

*Ta pola ima 20 strani (1–20), od tega 4 prazne. Barvna priloga ima 2 strani (21–22).
A feladatlap 20 oldalas (1–20), ebből 4 üres. A színes melléklet terjedelme 2 oldal (21–22).*

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na prvi strani in na ocenjevalni obrazec).

Izpitna pola vsebuje 26 nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 50. Za posamezno nalogo je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve, ki jih pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom, vpišujte **v izpitno polo** v za to predvideni prostor.

Odgovarjajte v obliki povedi in ne le z besedo ali besedno zvezo. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

ÚTMUTATÓ A JELÖLTNEK

Figyelmesen olvassa el ezt az útmutatót!

Ne lapozzon, és ne kezdjen a feladatok megoldásába, amíg azt a felügyelő tanár nem engedélyezi!

Ragassza vagy írja be kódszámát a feladatlap első oldalának jobb felső sarkában levő keretbe és az értékelőlapra!

A feladatlap 26 feladatot tartalmaz. Összesen 50 pont érhető el. A feladatlapban a feladatok mellett feltüntettük az elérhető pontszámot is.

Válaszait tollal vagy golyóstollal írja a **feladatlap** erre kijelölt helyére! Válaszoljon mondat formájában, ne csak szavakkal vagy szó szerkezetekkel! Olvashatóan írjon! Ha tévedett, a leírtat húzza át, majd válaszát írja le újra! Az olvashatatlan megoldásokat és a nem egyértelmű javításokat 0 ponttal értékeljük.

Bízzon önmagában és képességeiben! Eredményes munkát kívánunk!

Prazna stran

Üres oldal

OBRNITE LIST.
LAPOZZON!

Obča / Általános földrajz

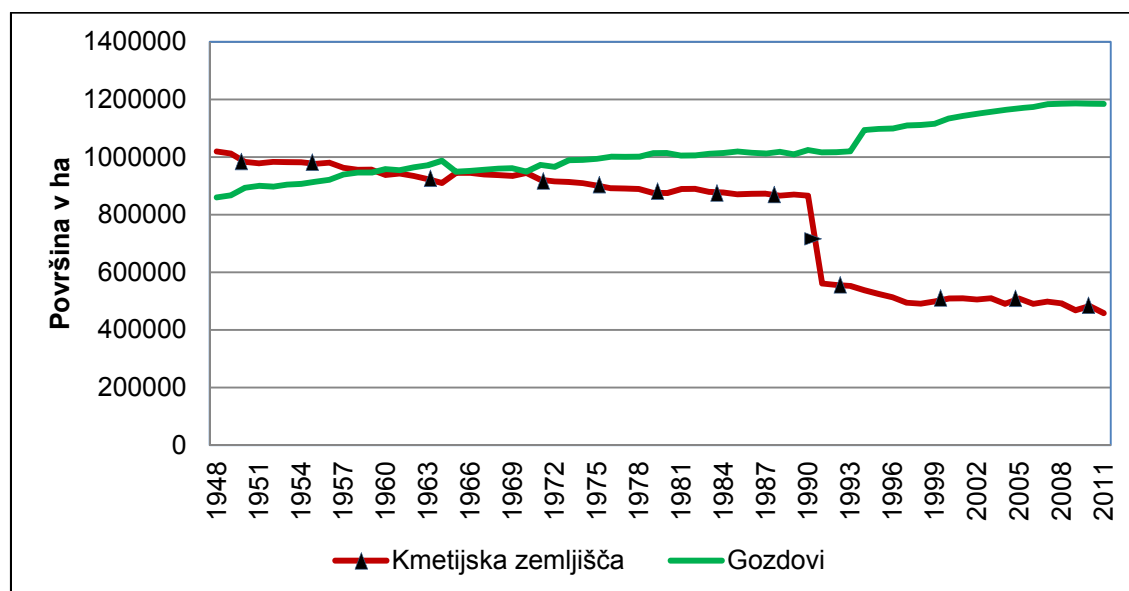
1. Imenujte sektor gospodarskih dejavnosti, v katerega uvrščamo ribištvo.

Nevezze meg a gazdasági tevékenységeknek azt a szektorát, ahova a halászatot soroljuk.

(1 točka/pont)

2. Slika 1 prikazuje spreminjanje površin kmetijskih zemljišč in gozdov v Sloveniji med letoma 1948 in 2011. Imenujte en naravni in en družbeni proces, ki sta povzročila prikazane spremembe rabe tal.

Az 1. sz. kép a mezőgazdasági területek és erdők változását ábrázolja Szlovéniában 1948 és 2011 között. Nevezzen meg egy természeti és egy társadalmi folyamatot, amelyek a talajhasználat változását okozták.

Slika 1 / 1. sz. kép: Površina kmetijskih zemljišč in gozdov v Sloveniji, 1948–2011 /
Mezőgazdasági területek és erdők Szlovéniában 1948-2011-ig

(Prirejeno po: Škafar, J., 2013: Pozidava kmetijskih zemljišč v Mestni občini Murska Sobota, str. 9. Oddelek za geografijo FF UL. Ljubljana)

Naravni proces / Természeti folyamat: _____

Družbeni proces / Társadalmi folyamat: _____

(2 točki/pont)

3. Napišite zemljiško kategorijo in kmetijsko panogo, ki ju prikazuje slika 1 v barvni prilogi. Imenujte tudi prikazano obliko kmetijstva glede na to, komu je pridelek namenjen.

Írja le annak a földkategóriának és mezőgazdasági ágazatnak a nevét, amelyet a színes melléklet 1. számú képe ábrázol. A kép alapján nevezze meg azt a mezőgazdasági formát is, amely attól függ, hogy kinek van szánva a termés.

Zemljiška kategorija / Földkategória: _____

Kmetijska panoga / Mezőgazdasági ágazat: _____

Oblika kmetijstva / Mezőgazdasági forma: _____

(3 točke/pont)

4. Opišite dva vzroka za nihanje zaslužka pri monokulturnem kmetijstvu.

Írja le a jövedelem ingadozásának két okát a monokulturális mezőgazdaságnál.

1 _____

2 _____

(2 točki/pont)

5. Oglejte si sliko 1 v barvni prilogi in napišite naravni proces, ki v sušnem poletju povzroča degradacijo prsti oziroma zmanjšanje njene rodovitnosti. Z opisom vzroka in posledice pojasnite človekov prispevek h krepitvi tega procesa.

Tekintse meg a színes melléklet 1. számú képét, és írja le annak a természetes folyamatnak a nevét, ami az aszályos nyáron talajlepusztulást okoz, illetve csökkent a talaj termékenységet. Ok-okozati összefüggés leírásával magyarázza meg az ember szerepét a folyamat erősödésében.

Proces / Folyamat: _____

Pojasnitev / Magyarázat: _____

(2 točki/pont)

Slovenija 1 / Szlovénia 1

6. Iz besedila izpišite dva številčna podatka, ki napačno opisujeta značilnosti slovenskega morja.

Írja ki a szöveg két számadatát, amelyek helytelenül illusztrálják a szlovén tenger jellegzetességeit.

V Sloveniji imamo le okoli 47 km obale, vendar se kljub majhnemu koščku Jadranskega morja uvrščamo med pomorske države. Slovensko morje je plitev del Tržaškega zaliva in dosega globine do 37 m. Slanost morja je nekoliko višja od svetovnega povprečja in znaša okrog 29 ‰. Temperaturna nihanja površinskega sloja morja so čez leto zelo velika, saj se morje poleti ogreje tudi do 26 °C. Razlika med plimo in oseko je pogosto nad 1 m.

Szlovéniának csak kb. 47 km tengerpartja van, de az Adria-tenger csekély darabkája ellenére a tengerrel rendelkező országok közé tartozunk. A szlovén tenger a Trieszti-öböl sekély része és eléri a 37 m mélységet. A tenger sótartalma valamivel magasabb a világátlagnál, és 29 ‰-et tesz ki. A felszíni vírétegek hőmérsékleti ingadozásai évközben igencsak magasak, hiszen a tenger nyáron 26 °C-ig is felmelegszik. A dagály és az apály közti különbség sokszor meghaladja az 1 métert.

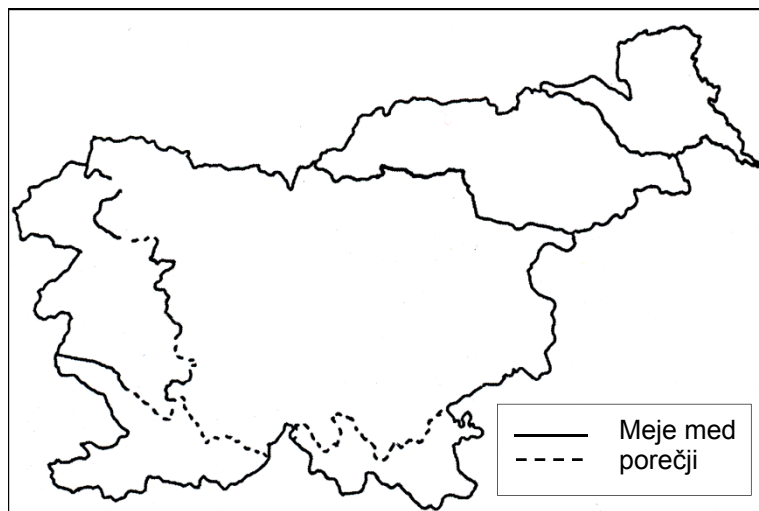
Podatek 1 / 1. adat: _____

Podatek 2 / 2. adat: _____

(2 točki/pont)

7. Slika 2 prikazuje porečja večjih slovenskih rek. Imenujte reko z največjim in reko z najmanjšim porečjem.

A 2. sz. kép a nagyobb szlovén folyók vízgyűjtő területét ábrázolja. Nevezze meg a legnagyobb, valamint a legkisebb vízgyűjtő területtel rendelkező folyóvizet.

Slika 2 / 2. sz. kép

(Prirejeno po: Hočevár, M., in drugi, 2006: Geografija, Zbirka maturitetnih nalog, str. 236. Državni izpitni center. Ljubljana)

Reka z največjim porečjem / A legnagyobb vízgyűjtő területű folyó: _____

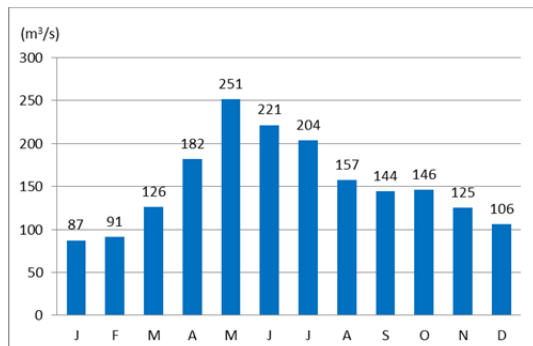
Reka z najmanjšim porečjem / A legkisebb vízgyűjtő területű folyó: _____

(2 točki/pont)

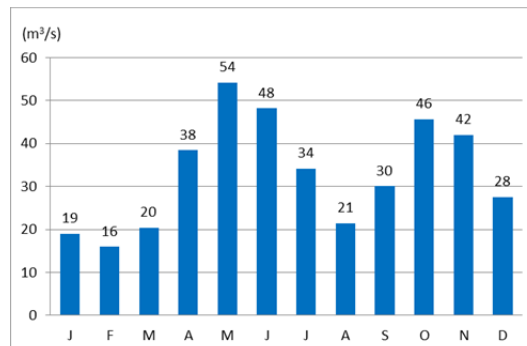
8. Hidrograma na slikah 3 in 4 prikazujeta rečna režima dveh slovenskih rek. Ugotovite, kateri reki pripada posamezni hidrogram, ter vpišite številki slik 3 in 4 v ustrezna kvadrata na sliki 5.

A 3. és 4. számú képen látható hidrogramok két szlovén folyó vízjárását ábrázolják. Állapítsa meg, hogy melyik folyóhoz tartozik az egyes hidrogram, valamint írja a 3. és 4. számú képek számát az 5. számú kép megfelelő négyzetébe.

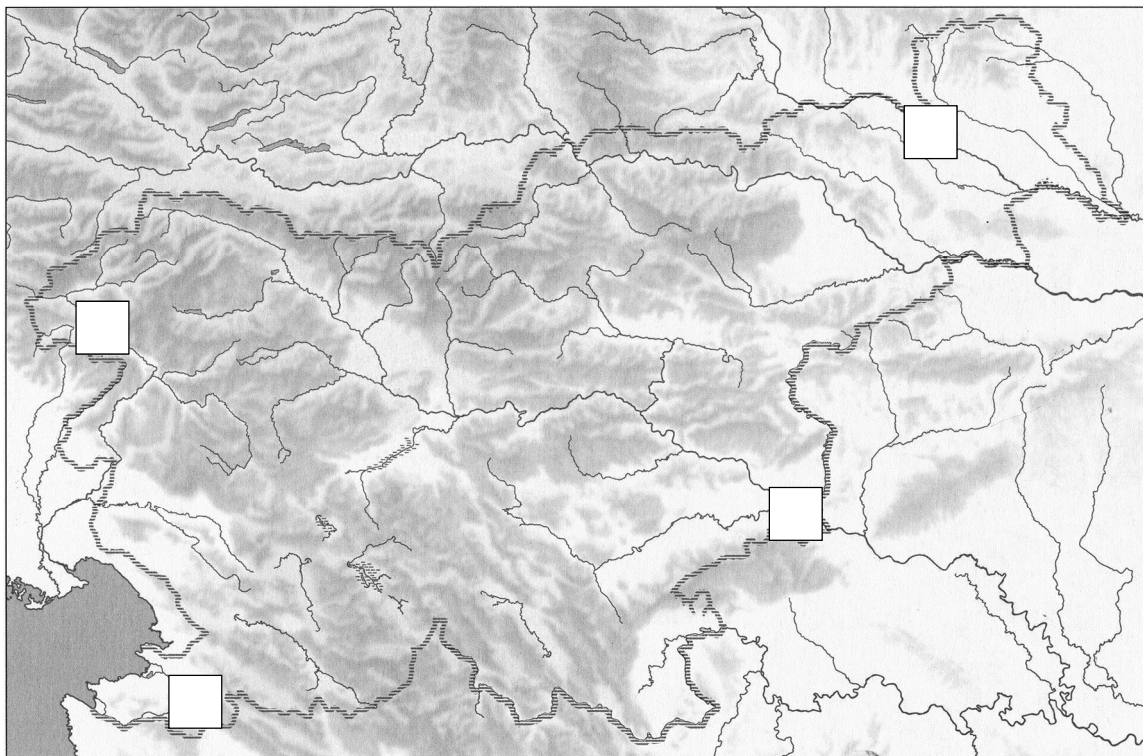
Slika 3 / 3. sz. kép

(Vir: http://upload.wikimedia.org/wikipedia/sl/9/97_hidrogram.png. Pridobljeno: 15. 1. 2014.)

Slika 4 / 4. sz. kép

(Vir: http://upload.wikimedia.org/wikipedia/sl/e/e0_hidrogram.png. Pridobljeno: 15. 1. 2014.)

Slika 5 / 5. sz. kép

(Prirejeno po: Senegačnik, J., 2008: Slovenija 1, geografija za 3. letnik. Delovni zvezek, str. 32. Modrijan. Ljubljana)

(2 točki/pont)

9. Pojasnite, zakaj so nekatere razvodnice na sliki 2 v nalogi 7 označene s črtkano črto.

Magyarázza meg, miért van néhány vízvásztó vonal a 7. feladat 2. számú képén szaggatott vonallal jelölve.

(2 točki/pont)

10. Slika 2 v barvni prilogi prikazuje največjo slovensko termoelektrarno. Predvidite, kaj se bo dogajalo s površino jezer v njeni bližini, in svojo odločitev pojasnite.

A színes melléklet 2. sz. képe a legnagyobb szlovén hőerőművet ábrázolja. Írja le, hogy előreláthatóan mi fog történni a közelében található tavak felületével, majd feltételezését magyarázza is meg.

(2 točki/pont)

Slovenija 2 / Szlovénia 2

11. Imenуйте gospodarsko dejavnost, ki je odločilno vplivala na razvoj Mežice.

Nevezze meg azt a gazdasági ágazatot, amely meghatározóan befolyásolta Mežica település fejlődését.

(1 точка/pont)

12. Napišite obnovljiv energijski vir v Sloveniji, ki je v legendi na sliki 3 v barvni prilogi označen s črko A.

Írja le azt a megújuló energiaforrást Szlovéniában, amely a színes melléklet 3. sz. képének jelkulcsában A betűvel van jelölve.

(1 точка/pont)

13. Na sliki 6 obkrožite vstopno-izstopno točko, skozi katero Slovenija uvaža zemeljski plin iz Rusije, in opišite vzrok za naraščanje porabe tega energijskega vira v Sloveniji v primerjavi z nafto.

A 6. sz. képen karikázza be azt a bejöveteli-kimeneteli pontot, amelyen keresztül Szlovénia földgázt importál Oroszországból. Összehasonlítva a kőolajjal, írja le a földgáz-használat növekedésének okát Szlovéniában.

Slika 6 / 6. sz. kép: Plinovodno omrežje Slovenije / Szlovénia földgázvezetékeinek hálózata

(Prirejeno po: <http://www.geoplin.si/img/Image/img276.gif>. Pridobljeno: 30. 12. 2013.)

Opis / Leírás: _____

(2 točki/pont)

14. Pri vsaki trditvi obkrožite enega izmed treh pojmov, ki jo pravilno dopolnjuje.

Mindegyik állításnál karikázza be a három fogalom egyikét, amely azt helyesen kiegészíti.

Premog v Črnem revirju je v sedimentnih kamninah iz:

A Fekete-körzet szénkészlete üledékes kőzetekben van, amelyek a következő geológiai korból származnak:

mezozoika
középidő

terciarja
harmadidőszak

kvartarja
negyedidőszak

Premogovništvo v Črnem revirju se je začelo razvijati z zgraditvijo:

A szénbányászat a Fekete-körzetben a következő kiépítésével kezdett el fejlődni:

avtoceste
autópálya

železnice
vasút

termoelektrarne
hőerőmű

(2 točki/pont)

15. K vsakemu obdobju razvoja industrije v Sloveniji pripišite eno črko ustreznega opisa.

A szlovéniai ipar fejlődési korszakához írja a megfelelő leírás betűjelét.

_____ 19. stoletje
19. század

_____ po 2. svetovni vojni
a 2. világháború után

_____ po osamosvojitvi
az önállósulás után

A Načrtna industrializacija regionalnih središč izven industrijskega polmeseca.

Az ipari félholdon kívüli regionális központok tervezett iparosítása.

B Zaradi agrarne prenaseljenosti je na voljo veliko delovne sile.

A mezőgazdasági túllakottság miatt nagy számú munkaerő áll rendelkezésre.

C Pomen industrije se je zmanjšal, prej dobro razvite industrijske panoge so zašle v krizo.

Az ipar jelentősége csökkent, az előzőleg jól fejlett iparágak válságba kerültek.

D Še vedno prevladuje tuji kapital, delež industrijskega prebivalstva pa je majhen.

Még mindig külföldi tőke van túlsúlyban, az ipari lakosság száma viszont alacsony.

(2 točki/pont)

16. Napišite črko, s katero je v legendi na sliki 4 v barvni prilogi označena proizvodnja električne energije v hidroelektrarnah. Pojasnite vzrok za razliko v njenem deležu med februarjem in julijem.

Írja le azt a betűt, amellyel a színes melléklet 4. sz. képének jelkulcsában a vízerőművekben termelt villamos áram van jelölve. Magyarázza meg a különbség okát ennek részarányában február és július között.

Črka / Betű: _____

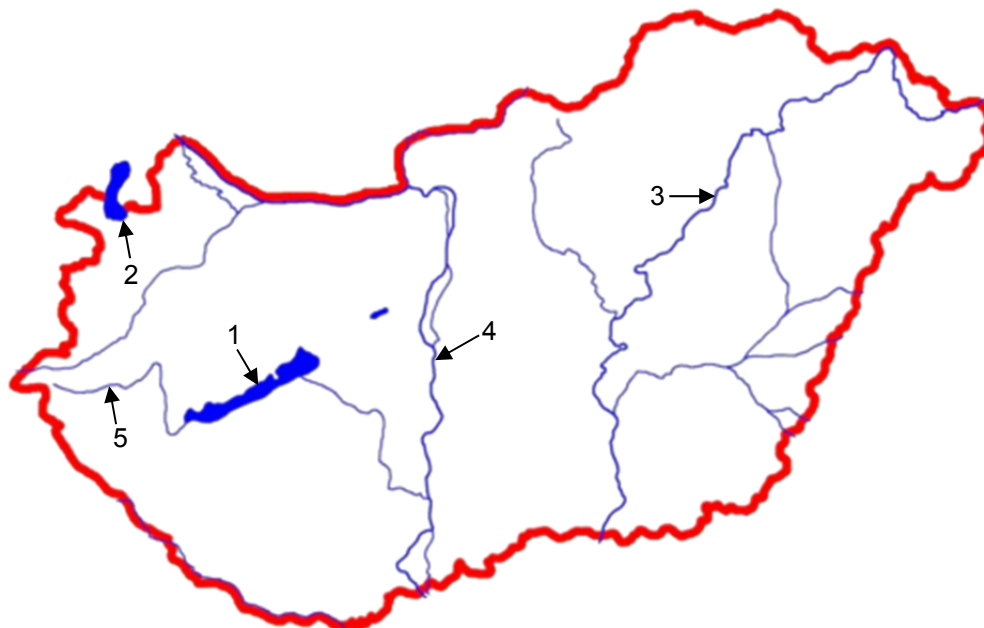
Pojasnitev / Magyarázat: _____

(2 točki/pont)

Magyarország 1 / Madžarska 1

17. Tanulmányozza a 7. sz. képet, majd oldja meg a feladatot.

Oglejte si sliko 7 in rešite nalogo.

7. sz. kép / Slika 7

(Vir: <http://www.google.si/hu.wikipedia.org>)

Nevezze meg a 7. sz. képen számokkal jelölt vízrajzi elemeket.

Poimenujte s številkami označene hidrografske elemente na sliki 7.

1 _____ (tó / jezero)

2 _____ (tó / jezero)

3 _____ (folyó / reka)

4 _____ (folyó / reka)

5 _____ (folyó / reka)

(2 pont/točki)

M 1 5 1 5 0 1 1 2 M 1 3

18. A bal oldali oszlopban egy-egy megállapítás első része van, a jobb oldalon pedig a befejezése. Írja a bal oszlop betűjelét a jobb oszlop előtti megfelelő vonalra.

V levem stolpcu je začetek trditve, v desnem pa njen zaključek. Črko z levega stolpca napišite na ustrezno črto v desnem stolpcu.

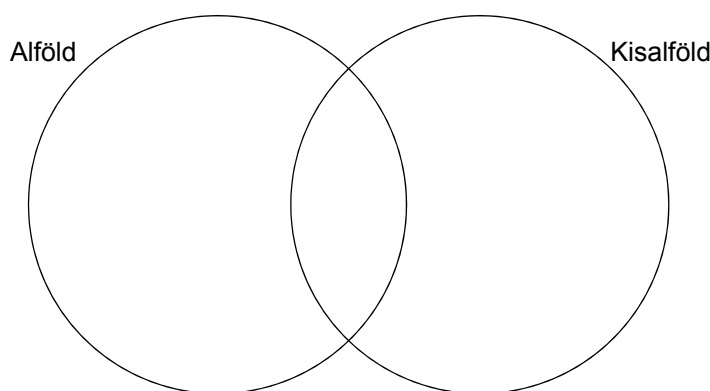
A	<i>Magyarország síkságain a földművelést</i>
Poljedelstvo na madžarskih ravnicah	_____	<i>gyógyászati célokra is hasznosítható.</i>
uporabljajo v zdraviliške namene.
B	<i>Magyarország számos pontján a felszín</i>
<i>alól feltörő hévíz</i>
Številne termalne vrelce na Madžarskem	_____	<i>a rétegvizek (artézi vizek) játszanak</i>
<i>fontos szerepet az ivóvízellátásban.</i>
ima pomembno vlogo pri preskrbi s pitno
vodo ujeta (arteška) voda.
C	<i>Az Alföld településein</i>
V naseljih pokrajine Alföld	_____	<i>sokszor sújtja aszály.</i>
pogostokrat prizadene suša.

(2 pont/točki)

19. Írja a megfelelő körbe az Alföldre, illetve a Kisalföldre vonatkozó helyes állítások előtti betűket, a körök metszetébe pedig azokat, amelyek mindkét nagytájra érvényesek.

V posamezna kroga vpišite črke pred trditvami, ki veljajo za makroregijo Alföld ali Kisalföld, v njun presek pa tiste, ki veljajo za obe pokrajini.

- A *A Kárpát-medence nyugati kapuja.* / Predstavlja zahodna vrata Panonske kotline.
- B *Éghajlatát nagy hőmérséklet ingadozások jellemzik.* / Njeno podnebje karakterizirajo velika temperaturna nihanja.
- C *Magyarország legalacsonyabb átlagmagasságú tája.* / Je pokrajina z najnižjo povprečno nadmorsko višino.
- D *Legnagyobb városa Győr.* / Največje mesto pokrajine je Győr.
- E *Magyarország juhállományának több mint háromnegyed része itt található.* / Tu se nahaja tri četrine glav ovac Madžarske.
- F *Sokszor veszélyezteteti árvíz a folyók menti tájakat.* / Pokrajine ob rekah velikokrat ogrožajo poplave.
- G *Magyarország legszelesebb tája.* / Je najbolj vetrovna pokrajina Madžarske.
- H *A Körös és a Tisza középső szakasza mentén rizst termesztenek.* / Ob srednjem toku rek Tise in Körös pridelujejo riž.

(3 pont/točke)

20. Nevezzen meg egy-egy nemzeti parkot, amely az Alföldön, illetve a Kisalföldön helyezkedik el. Imenujte po en narodni park v makroregiji Alföld oziroma Kisalföld.

Alföld: _____

Kisalföld: _____

Melyik az a szlovén határ közelében található nemzeti park, amely legkésőbb alakult Magyarországon?

Kako se imenuje narodni park na Madžarskem v bližini slovenske meje, ki je bil razglašen nazadnje?

(2 pont/točki)

21. Magyarországon a Dunánál hosszabb utat tesz meg a Tisza. Ismertesse a Tisza néhány vízrajzi jellegzetességét.

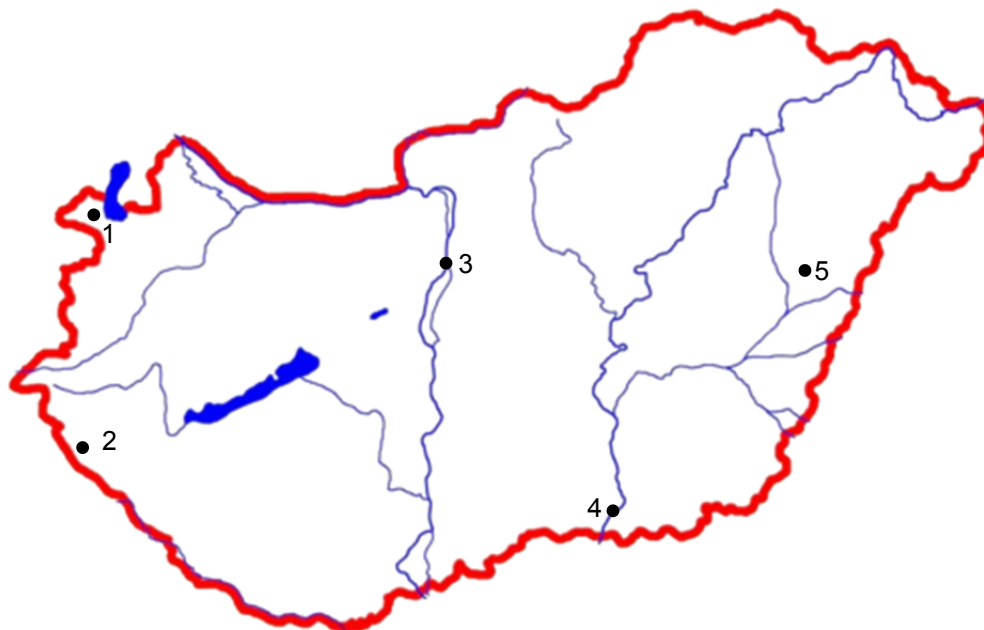
Na ozemlju Madžarske ima Tisa daljši tok od Donave. Opišite nekaj hidrografskih značilnosti reke Tise.

(1 pont/točka)

Magyarország 2 / Madžarska 2

22. Tanulmányozza a 8. sz. képet, majd oldja meg a feladatot.

Oglejte si sliko 8 in rešite nalogo.

8. sz. kép / Slika 8

(Vir: <http://www.google.si/hu.wikipedia.org>)

Magyarországon a 21. század elején több mint 250 várost tartanak nyilván.

Madžarska ima na začetku 21. stoletja nekaj več kot 250 mestnih naselij.

Nevezze meg a 8. sz. képen számokkal jelölt városokat.

Poimenujte s številkami označena mesta na sliki 8.

1 _____

2 _____

3 _____

4 _____

5 _____

(2 pont/točki)

23. A lakosság hány százaléka él városokban Magyarországon? Karikázza be a megfelelő számot!
 Kolikšen delež prebivalstva živi na Madžarskem v mestih? Obkrožite ustrezno rešitev.

64 % 53 % 86 %

Soroljon fel három, városra jellemző szolgáltatói funkciót!

Naštejte tri mestoslužne funkcije.

1 _____

2 _____

3 _____

(2 pont/točki)

24. Írja le a vonalra a magyarországi városok előtti vonalra a számokat 1-től 5-ig sorrendben úgy, hogy kezdje a legnyugatibb várost jelölő betűvel.

Pred imena madžarskih mest napišite številke od 1 do 5 v takem vrstnem redu, da bo številka 1 pomenila najzahodnejše mesto.

_____ Miskolc
 _____ Budapest
 _____ Győr
 _____ Kőszeg
 _____ Siófok

(2 pont/točki)

25. A bal oldali oszlopban egy-egy megállapítás első része van, a jobb oldalon pedig a befejezése. Írja a bal oszlop betűjelét a jobb oszlop előtti megfelelő vonalra.

V levem stolpcu je začetek trditve, v desnem pa njen zaključek. Črko z levega stolpca napišite na ustrezno črto v desnem stolpcu.

<p>A <i>Magyarország legnagyobb népességtömörülése</i>
Največja aglomeracija prebivalstva na Madžarskem</p>	<p>_____ <i>a rábavidéki szlovének központja.</i>
je centralno naselje za Porabske Slovence.</p>
<p>B <i>Miskolc régi magyarországi ipari város, ahol ma</i>
Miskolc je staro industrijsko mesto na Madžarskem, kjer je danes</p>	<p>_____ <i>Budapesten és környékén található.</i>
je v Budimpešti in okolici.</p>
<p>C <i>Szentgotthárd Magyarország nyugati peremén</i>
Monošter na zahodnem robu Madžarske</p>	<p>_____ <i>nagy a munkanélküliség.</i>
visoka stopnja brezposelnosti.</p>

(2 pont/točki)

26. Nevezze meg a zsúfolt városok egy környezeti problémáját, majd írja le megoldásának lehetőségét!

Imenujte okoljski problem gosto naseljenih mest in predlagajte možnost rešitve tega problema.

Probléma / Problem: _____

Megoldása / Rešitev: _____

(2 pont/őčki)

Prazna stran
Üres oldal

Prazna stran

Üres oldal

Prazna stran
Üres oldal

Barvna priloga (k Izpitni poli 2) / Színes melléklet (a 2. feladatlaphoz)

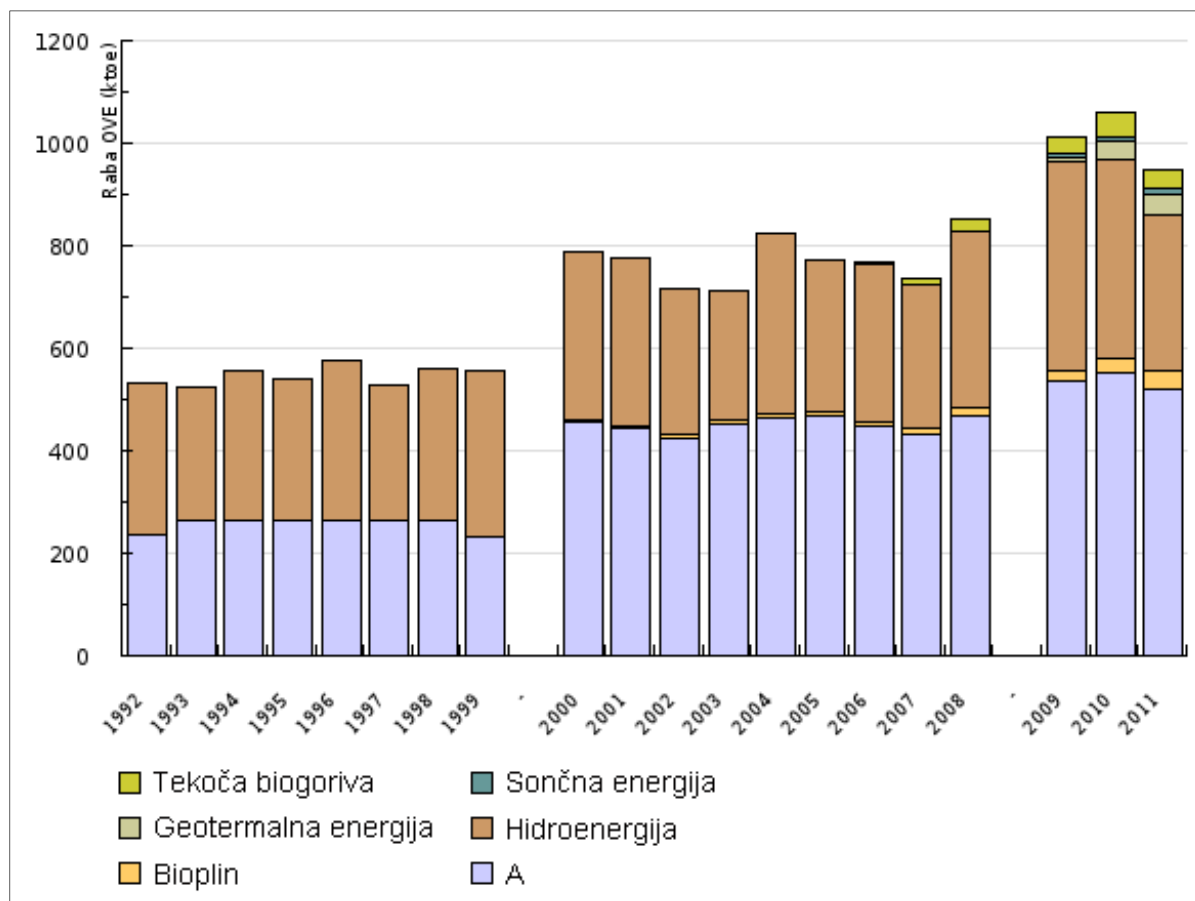
Slika 1 / 1. sz. kép

(Vir: <http://jovialfoods.com/blog/wp-content/uploads/2011/02/Wheat-harvest-today.jpg>. Pridobljeno: 30. 12. 2013.)

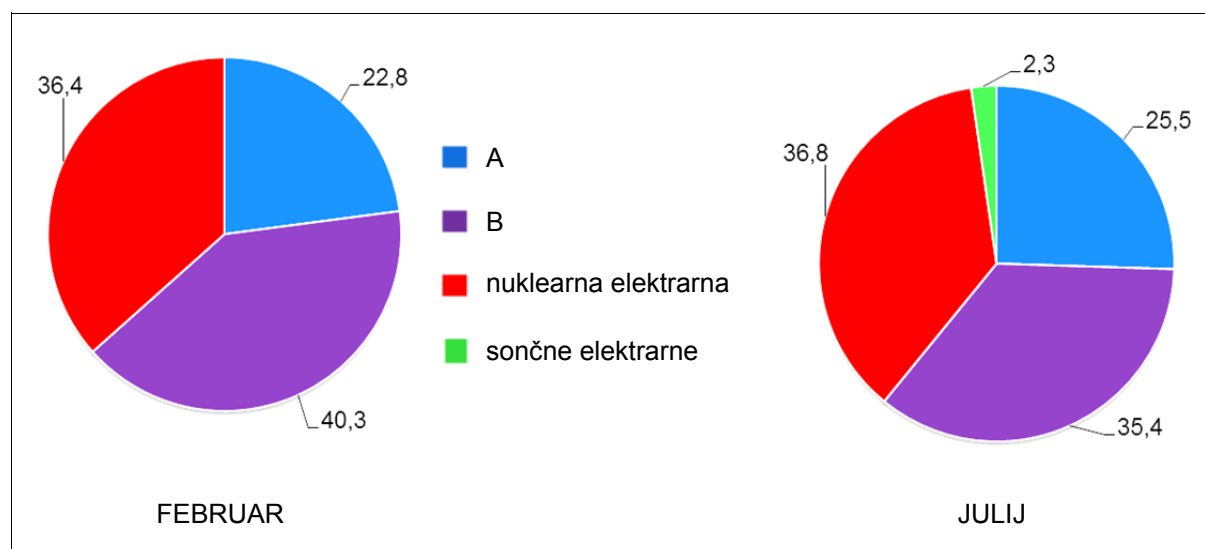

Slika 2 / 2. sz. kép

(Vir: <http://www.modrijan.si/slv/content/download/12146/132887/file>. Pridobljeno: 15. 1. 2014.)

Slika 3 / 3. sz. kép

(Prirejeno po: http://kazalci.arso.gov.si/?data=indicator&ind_id=459. Pridobljeno: 5. 3. 2014.)

Slika 4 / 4. sz. kép

(Vir: https://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?ID=6024. Pridobljeno: 7. 3. 2014.)